

E-bok 033

REGN- SKAPS- ABC

TIPS OM BOKFØRING

2010

Otto Risanger

skatt og økonomi
drivBEDRE.no

Otto Risanger

[Gå til innhold](#)

REGN-
SKAPS-
ABC

Tips om bokføring

R!SANGERS E-BOK 033 - **drivBEDRE!-serien**

Utgitt av R!SANGER AS
Dronningensgt 22, 0154 OSLO
Tlf: 22 33 39 27
E-post: post@risanger.no
Internett: www.risanger.no

Forsideomslag:
Rune Drevland –
rune@push-design.no

© Otto Risanger 2006-10

ISBN 978-82-7573-138-6

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, Interesseorganisasjon for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

LES MINDRE - LÆR MER!

R!SANGERS E-BØKER i **drivBEDRE!-serien** skal på kort tid gi deg innblikk i og oversikt over temaer der du ønsker bedre innsikt. Du skal lære hvordan tingene virker og henger sammen, uten å gå veien innom alle forbehold, alle detaljer og alle faguttrykk.

INNHold

[FORORD](#)

[INNLEDNING: HVEM HAR BRUK FOR REGNSKAP?](#)

[1\) HVA SKAL TIL FOR Å FÅ FRADrag FOR KOSTNADER?](#)

[2\) NOEN REGNSKAPS- OG BOKFØRINGSBETEGNELSER](#)

[3\) REGNSKAP OG BOKFØRING FRA 2006](#)

[3.01 BOKFØRING, ÅRSREGNSKAP, REVISOR, REGNSKAPSÅR MM](#)

[3.02 SPESIFIKASJONER I BOKFØRINGEN](#)

[3.03 AJOURHOLD: ÉN, TRE ELLER SEKS GANGER ÅRLIG?](#)

[3.04 BOKFØRING I UTENLANDSK VALUTA](#)

[3.05 DOKUMENTASJON: SALG AV VARER OG TJENESTER](#)

[3.06 DOKUMENTASJON: KONTANTSALG](#)

[3.07 DOKUMENTASJON: AMBULERENDE ELLER SPORADISK](#)

[KONTANTSALG](#)

[3.08 DOKUMENTASJON: KJØP](#)

[3.09 DOKUMENTASJON: LØNN](#)

[3.10 DOKUMENTASJON: TIMER, TIDSBRUK](#)

[3.11 UTTAK AV EIENDELER OG TJENESTER](#)

[3.12 DOKUMENTASJON: REISER, BEVERTNING, BETALING,](#)

[REGNSKAPSMESSIGE DISPOSISJONER](#)

[3.13 DOKUMENTASJON: VARELAGER, INNSKUDD, GJELD](#)

[3.14 OPPBEVARING AV REGNSKAPET: PAPIR ELLER ELEKTRONISK](#)

[4\) LITT OM BOKFØRING I PRAKSIS](#)

[4.01 RESULTATREGNSKAP, BALANSE](#)

[4.02 PRAKTISK OPPLEGG FOR BOKFØRINGEN](#)

[4.03 TIDSAVGRENSING, PERIODISERING, VARELAGER](#)

[4.04 BILAG: GOD DOKUMENTASJON AVGJØRENDE](#)

[4.05 HVILKE RENTER KAN JEG TREKKE FRA I VIRKSOMHETEN?](#)

[4.06 DOKUMENTASJON NÅR ANSATTE KJØPER PÅ NETT](#)

[4.07 REGNSKAPSFØRERTIPS OM PERSONINNTAKT](#)

5) NOEN SPESIELLE SPØRSMÅL

5.01 EGEN BANKKONTO FOR DEN VESLE NÆRINGEN?

5.02 FØRE REGNSKAPET SELV?

5.03 MANUELL REGNSKAPSFØRING: PÅ PAPIR ELLER REGNEARK

5.04 REGNSKAPSFØRING I REGNSKAPSPROGRAM

5.05 MOMS I REGNSKAPSFØRINGEN

6) REDUSÉR SKATTEN VED HJELP AV REGNSKAPET

FORORD

Denne vesle e-boka er et lynkurs, på samme måte som de øvrige e-bøkene i drivBEDRE!-pakken.

Hensikten er å gi en innføring i og oversikt over regnskapet og bokføringen i småbedriften, slik det skal gjøres etter de nye reglene som gjelder fullt ut fra 2006. Men dette er altså ingen veiledning i hvordan føre et regnskap.

Målet er at leseren skal kunne forstå hvordan et enkelt regnskap for den vesle bedrift fungerer og vite hvilke regler som må følges.

For den som kjenner de tidligere reglene, vil det i REGNSKAPS-ABC raskt bli klart at det er mye nytt innenfor bokføring og regnskap.

Hovedvekten legges på regnskap i enkeltpersonforetak, men vi ser også på regnskap i deltakerlignet selskap og i aksjeselskap. Som for de andre e-bøkene i drivBEDRE!-serien er hovedvekten lagt på reglene for de helt små foretak.

Denne e-boka vil ikke gi deg grunnlag for å foreta økonomiske analyser ut fra regnskaper du har foran deg.

Hovedsaken når det gjelder din egen virksomhet er uansett dette: Ordner du deg med et godt regnskapsopplegg, legger du grunnlaget for god økonomisk styring av foretaket ditt. Det kan du tjene mye på.

Otto Risanger

INNLEDNING: HVEM HAR BRUK FOR REGNSKAP?

- Eieren. Det gir deg oversikt, og muligheten for tiltak eller endringer dersom tallene viser at det er nødvendig.
- Offentlige myndigheter, kanskje i første rekke skattemyndighetene.
- Långivere vil helt klart kreve å se et troverdig regnskap før de innvilger lån til virksomheten.
- Leverandører som skal levere varer på kreditt, vil i enkelte tilfeller forlange å få se et regnskap.
- I noen tilfeller er det også naturlig at ansatte har tilgang til for eksempel årsregnskapet.

1) HVA SKAL TIL FOR Å FÅ FRADRAG FOR KOSTNADER?

Skatteetatens Lignings-ABC slår fast at du har generell fradragsrett i alminnelig inntekt for kostnader som er pådratt for å erverve, vedlikeholde eller sikre skattepliktig inntekt. Inntekten må som utgangspunkt være skattepliktig etter norske regler.

- Kostnader som er pådratt med det formål utelukkende å innvinne skattepliktige inntekter er fradragsberettiget i sin helhet.
- Er en kostnad pådratt med flere formål for øye, blir det avgjørende hvilket hovedformål som må antas å ha vært avgjørende for at kostnaden er fradragsberettiget.
- Fradragsrett er betinget av at tilknytningen til inntektservervet er det vesentligste formålet.

I noen tilfeller vil forskjellige formål knytte seg til forskjellige deler av en kostnadspost, for eksempel at et objekt benyttes dels i inntektsgivende aktivitet og dels privat. Bare kostnader som knytter seg til den inntektsgivende aktiviteten er da fradragsberettiget.

UTVIDER ELLER OPPHEVER FRADRAGSRETTE

Skatteloven, forskrifter, takseringsregler og andre regler kan inneholde bestemmelser som presiserer, utvider, innskrenker, standardiserer og/eller opphever fradragsretten.

FORMUESREDUKSJON

For at det skal foreligge en kostnad som kan fradragsføres skattemessig, stilles det ifølge Lignings-ABC krav til oppofrelse hos den skattyteren som har pådratt seg kostnaden, dvs en formuesreduksjon.

Ved anskaffelse av et formuesobjekt skjer det som utgangspunkt bare en ombytting av verdier og ingen oppofrelse. Inngangsverdien må normalt aktiveres og fradragsføring skjer på et senere tidspunkt når oppofrelse anses å finne sted.

Skatteloven har flere unntak fra dette prinsippet. For eksempel kan fysiske driftsmidler med inngangsverdi under 15.000 kroner fradragsføres direkte uavhengig av om inngangsverdien er oppofret.

KOSTNAD SOM DEKKES AV ANDRE

Det kan oppstå spørsmål om rett til fradrag dersom

- skattyteren har fått midler av andre til å dekke kostnaden eller
- kostnaden betales direkte av andre, når det ikke foreligger plikt for skattyteren til å refundere beløpet.

Tilsvarende spørsmål oppstår om fastsettelse av en inngangsverdi for formuesobjekter som vedkommende mottar vederlagsfritt, dvs uten krav om motytelse, fra andre.

SKATTEPLIKTIG DEKNING AV KOSTNADEN

Får skattyteren midler fra andre til dekning av kostnaden eller dekkes kostnaden direkte av andre på en slik måte at den andres ytelse er skattepliktig for skattyteren, vil skattyterens kostnad være fradragsberettiget dersom vilkårene for øvrig er oppfylt.

EKSEMPEL: Betaler arbeidsgiveren direkte til banken renter på lån som er tatt opp av en ansatt, vil det betalte rentebeløpet være skattepliktig lønn for den ansatte. På den andre siden vil den ansatte ha krav på fradrag for beløpet som rente. (Lignings-ABC 2007/08.)

Får skattyteren midler fra andre til dekning av kostnaden eller dekkes kostnaden direkte av andre på en slik måte at den andres ytelse ikke medfører skatteplikt for skattyteren, vil det variere etter omstendighetene om skattyteren har fradragsrett for disse kostnadene.

GAVE MELLOM PRIVATE

Får skattyteren for eksempel midler til dekning av en kostnad som reell gave mellom private, vil dette ikke medføre skatteplikt for mottakeren (men gaven kan etter omstendighetene medføre plikt til å svare arveavgift). I slike tilfeller skal skattyteren ha fradrag for kostnaden som dekkes med gavemidler, såfremt vilkårene for fradrag for øvrig er oppfylt. Det samme gjelder om gaven er øremerket eller giveren betaler kostnaden direkte.

EKSEMPEL: Hans og Grete er ikke-meldepliktige samboere. Betaler Hans med gavehensikt direkte til banken renter på et lån som bare Grete står ansvarlig for, vil Hans ikke ha krav på fradrag. Betalingen av rentebeløpet vil ikke være skattepliktig inntekt for Grete. Grete har likevel fradragsrett for beløpet som rente. (Lignings-ABC 2007/08.)

Får skattyteren for eksempel midler til dekning av en kostnad uten at dette kan karakteriseres som gave og mottakelsen av midlene ikke medfører tilbakebetalingsplikt og heller ikke skatteplikt for skattyteren, skal det vurderes konkret om skattyteren har fradragsrett.

Det samme gjelder om en annen betaler kostnaden direkte.

SKATTEFRITT, BETALT AV ARBEIDSGIVEREN

Er kostnaden dekket av arbeidsgiveren i et tilfelle hvor det foreligger skattefritak, vil det ikke være fradragsrett for kostnaden hos arbeidstakeren.

IKKE FRADRAGSRETT FOR AKSJONÆR SOM BETALER/DEKKER SELSKAPETS KOSTNADER

Det vil ikke foreligge fradragsrett for kostnaden som sådan hos en annen enn den som har pådratt seg kostnaden og som skal ha fradraget, selv om den andre betaler/dekker kostnaden.

EKSEMPEL: Yter for eksempel en aksjonær midler til aksjeselskapet til dekning av kostnad som er påløpt i selskapet, vil aksjonæren ikke ha fradragsrett for kostnaden som sådan.

2) NOEN REGNSKAPS- OG BOKFØRINGSBETEGNELSER

Fra og med regnskapsåret 2006 gjelder nye regnskaps- og bokføringsregler fullt ut for alle virksomheter.

Denne e-boka handler i hovedsak om disse reglene.

Samtidig vet vi at mange av våre lesere fremdeles vil møte de "gamle" betegnelse i en del sammenhenger. Derfor starter vi med denne sammenfatningen:

NY BETEGNELSE

- * bare bokføringsplikt(ig)
- * årsregnskapsplikt(ig)

TIDLIGERE BETEGNELSE

- * begrenset regnskapsplikt
- * full regnskapsplikt

Utdyping:

BOKFØRINGSPLIKT

"Bokføringsplikt(-ig)" brukes om de foretak som omfattes av bokføringsloven. (Når begrepet "bare bokføringspliktig" brukes, tilsvarer det det tidligere begrepet "begrenset regnskapsplikt", det vil si de som ikke har plikt til å utarbeide årsregnskap.)

ÅRSREGNSKAPSPLIKT

"Årsregnskapsplikt(-ig)" brukes om de foretak som har plikt til å utarbeide årsregnskap etter lov av 17. juli 1998 nr. 56 om årsregnskap (regnskapsloven). (Dette tilsvarer det tidligere begrepet "full regnskapsplikt", det vil si de som i tillegg til å være bokføringspliktig også har plikt til å utarbeide årsregnskap.)

REGISTRERING

"Registrering" brukes om manuell eller elektronisk overføring av opplysninger til dokumenter, lister, journaler og lignende eller til elektroniske registre. Registrering kan foretas for å utarbeide dokumentasjon, for å bearbeide og rapportere opplysninger - eller en kombinasjon.

BOKFØRING

"Bokføring" brukes om registrering i regnskapssystemet av transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som direkte påvirker eiendeler, gjeld, egenkapital, inntekter eller kostnader. Bokføring kjennetegnes av at det posteres til debet og kredit med like store beløp.

Dette var bare startsidene i denne e-boka

Du har her fått en liten smakebit fra én av Risangers nærmere 40 e-bøker (pdf). Disse e-bøkene er satt sammen i e-bokpakkene **DrivBedre-pakken**, **Næringspakken**, og **AS-pakken** tilgjengelig på vårt nettsted www.risanger.no.

I disse e-bokpakkene finner du et vell av informasjon og tips, skreddersydd til bruk for næringsdrivende og små firmaer.

E-bøkene oppdateres jevnlig. Det betyr at innholdet er ajour i forhold til gjeldende bestemmelser.

Som abonnent kan du bruke e-bokpakkene akkurat som du selv ønsker: Du kan laste ned én, noen - eller alle - e-bøkene og ha dem lokalt på din egen datamaskin, akkurat når det passer deg selv. Eller du kan lese e-bøkene på nettet, akkurat når det passer deg selv.

Liker du best å lese på papir, skriver du bare ut de delene av den aktuelle e-boka som du vil gjennomgå. Vår garanti er at opplysningene er oppdaterte og kurante.

Skjer det endringer som har betydning for deg som driver firma, får du melding om det i en e-post. Etterhvert som endringene innarbeides i e-bøkene, kan du lese på nettet eller laste ned helt ajourførte e-bøker, eventuelt skrive ut det du ønsker.

E-bokpakkene dekker blant annet disse områdene:

- beste selskapsform
- moms
- skattetips
- fradrag i eget firma
- biløkonomi
- reise og diett
- regnskap og bokføring
- pensjon i eget firma
- trygderettigheter

På kjøpet får du Risangers nyhetsmail **DagensPenger** om skatt og økonomi samt tilgang til eksklusive **nettmøter** kun for våre kunder: Otto Risanger svarer på dine spørsmål om skatt.

Les mer om abonnement på våre e-bokpakker her:
<http://www.risanger.no>

Se på neste side noe av det våre kunder sier.

Dette sier abonnentene om Risangers e-bokpakker

"Takk for rask ekspedering og godt opplagt stoff. Godt forklarande."
Kåre Solheim, 6887 LÆRDAL

"Takk for nyttige og praktiske råd!"
Gunn Helleland, IBT SydVest, LODDEFJORD

"Er meget fornøyd med tjenesten, og synes du gjør en fantastisk bra jobb med den informasjonen du gir oss. Med kun meg selv i enkeltmannsforetak hadde jeg aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv."
Jeanette Hustad, Bewebbed, SANDNES

"Tusen takk for kjempegode og lærerike e-bøker!"
Eirik Sandal Lund, Bilde og Tekst ANS, HAUGESUND

"Takker for et meget matnyttig sett med e-bøker og tilhørende nyhetsbrev, det har vært verdt sin vekt i gull for min bedrift som ble startet i mai!"
Kristian Berge Nessa, Cavatina Software AS, TANANGER

"Synes DrivBedre-pakken er et fantastisk bra oppslagsverk."
Svein Hylland, Toppen Trearbeid & Høvleri, ODDA

"Takk for mange gode tips."
Jon-Erik Hammer, daglig leder, V, D & H NUF, FYLLINGSDALEN

"Fin, kjapp og lett tilgjengelig info! Takk."
Johan F. Jakhelln, assosiert partner, Tennebø & Partners, OSLO

"DrivBedre-pakken er svært nyttig for meg som har begynt å føre regnskapet selv i år. Du gjør det mulig for meg å få dette til på en bra måte og spare meg flere tusen kroner med dine tips og forklaringer."
Benjamin R. Warin, Impress Presentasjoner, HURDAL

"God og lettlest. Det er fint å få kjennskap til regler og fallgruber. Slikt får vi aldri i forståelig form fra revisorer og ligningsmyndigheter."
Sverre Grøtte, Vare-Nytt Tekstilsenter AS, EIDE